

Crna Gora
VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO ZDRAVLJA

DECENIJA
OBNOVE
NEZAVISNOSTI
HILJADU GODINA
DRŽAVNOSTI
2016

Da je vječna Crna Gora

Broj: 011-330/2015
Podgorica, 31.05.2016.god.

Na osnovu člana 12 stav 3 Uredbe o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona („Službeni list Crne Gore”, broj 12/12), Ministarstvo zdravlja, sačinilo je

IZVJEŠTAJ o obavljenom konsultovanju zainteresovane javnosti

Ministarstvo zdravlja je uputilo Javni poziv zainteresovanoj javnosti (građanima, privrednim društvima i preduzetnicima, stručnim i naučnim institucijama, zdravstvenim ustanovama, državnim organima, organima lokalne uprave, nevladinim organizacijama, medijima i drugim zainteresovanim subjektima za pitanja koja se uređuju ovim zakonom) da se uključe u postupak pripreme Predloga zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

Zainteresovani subjekti su pozvani da svoje inicijative, predloge, sugestije i komentare u pisanom i elektronskom obliku dostave Ministarstvu zdravlja, na adresu: Podgorica, Rimski trg br.46, na fax 078/113-128 ili na e-mail adresu milica.golubovic@mzd.gov.me.

Lice ovlašćeno za koordinaciju konsultacija sa zainteresovanim subjektima bila je Milica Golubović, samostalni savjetnik (tel 020/482-329)

Konsultacije su trajale 20 dana, od dana objavljivanja javnog poziva na internet stranici Ministarstva zdravlja i Portalu e-Uprave 13.04.2016.godine.

I. U ostavljenom roku, primjedbe, sugestije i mišljenje dostavili su:

1) PZU MB LABORATORIJA Braće Grbića 180, Herceg Novi;

PZU MB LABORATORIJA Herceg Novi u dostavljenim primjedbama, sugestijama i mišljenju navodi sljedeće:

- Da pojedine odredbe Nacrta zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti nijesu u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, a da su dijelom i u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti konkurencije.

- Smatra da Zakon o zdravstvenoj zaštiti i Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti moraju u svakom pogledu biti usklađeni međusobno, a svakako njihove odredbe ne smiju biti u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti konkurencije.

Konkretno, Zakon o zdravstvenoj zaštiti u svom cjelokupnom tekstu i svojom cjelokupnom intencijom promovirše jednakost državnih i privatnih zdravstvenih ustanova u pružanju usluga građanima. To pravo je promovirano posebno odredbama člana 11 Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Jedini izuzetak gdje se dio zdravstvene djelatnosti ekskluzivno ustupa državnim ustanovama je predviđeno u članu 58 stav 2 Zakona o zdravstvenoj zaštiti gdje se navodi: "...država osniva zdravstvene ustanove na tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, ustanove koje obavljaju djelatnost transfuzije krvi, tipizaciju, uzimanje i presađivanje djelova ljudskog tijela, tkiva i ćelija i hitne medicinske pomoći".

Slijedom navedenog sve ostale zdravstvene djelatnosti su dostupne kako državnim tako i privatnim zdravstvenim ustanovama.

Prijedlog zakona koji je predmetom ovog razmatranja svojim odredbama iz člana 31 stav 4 odstupa od promoviranog načela jednakosti državnih i privatnih zdravstvenih ustanova u pružanju zdravstvenih usluga.

Tim članom se propisuje da: „Mjeru obaveznih zdravstvenih pregleda kategorija stanovništva, kliconoša i zaposlenih lica u objektima pod sanitarnim nadzorom sa savjetovanjem organizuju i sprovode Institut i dom zdravlja koji ima organizovanu epidemiološku službu.”

Ovim stavom se nepotrebno zdravstveni pregled navedenih kategorija stanovništva, svrstava u epidemiološku službu koja spada u djelatnost državnih zdravstvenih ustanova, a slijedom toga privatne zdravstvene ustanove dovode u poziciju da ne mogu vršiti navedene preglede i izdavati sanitarne knjižice.

Nema ni zdravstvenog ni bilo kakvog opravdanja da pregledi ove vrste spadaju u epidemiološku službu, jer su oni po svojoj sadržini odnosno po radnjama koje prethode izdavanju sanitarne knjižice isključivo u djelokrugu rada mikrobioloških laboratorija.

Za razumijevanje navedenog neophodno je riješiti pitanje definicije sanitarnih pregleda, koja nije utvrđena, a u konkretnom slučaju, prema mišljenju eminentnih stručnjaka, sanitarni pregledi imaju za cilj otkrivanje kliconoštva, tj. asimptomatskog prisustva mikroorganizama koji bi se, obavljanjem radnih zadataka kliconoše, mogli prenijeti na druge osobe i izazvati zaraznu bolest, ili se namnožiti u namirnicama i izazvati trovanje hranom (intoxicatio alimentaris). Ovi pregledi se obavljaju uzimanjem i mikrobiološkom analizom definisanih uzoraka (bris nosa, guše, feces) u određenim vremenskim intervalima, prilikom periodičnog zdravstvenog pregleda radnika/zaposlenih u relevantnim djelatnostima obavezno, a za druge djelatnosti po procjeni ljekara. Na osnovu obavljenog mikrobiološkog pregleda uzoraka, izdaje se nalaz, koji zajedno sa zahtijevanim pregledima (pregled kože na prisustvo infekcija, pregled pluća i sl.), služi za izdavanje sanitarne knjižice zaposlenom.

Metodologija izolacije i identifikacije traženih uzročnika zaraznih bolesti obavlja se na identičan način kao izolacija i identifikacija istih uzročnika u svrhu pregleda bolesnika, pa je može obavljati svaki specijalista mikrobiolog.

Ukoliko se kod radnika koji podliježu zdravstvenom nadzoru utvrdi prisustvo traženih uzročnika zaraznih bolesti, on se udaljava sa radnog mjesta i popisuje mu se odgovarajuća terapija. Na posao se vraća nakon eliminacije uzročnika.

S druge strane, zadatak epidemiološke djelatnosti je da, na osnovu rezultata rada mikrobiološke službe utvrđuje izvor infekcije i način njenog prenošenja, te da utvrdi mjere za suzbijanje i sprječavanje širenja zaraznih bolesti. Epidemiološka djelatnost operiše analitikom, matematičkom, statističkom i biološkom metodom rada, odnosno njena se svrha ogleda naročito u nadzoru i obradi podataka dobijenih radom mikrobiološke službe.

Dalje, smatraju da je neprihvatljivo predloženo rješenje iz člana 31 stav 4 zbog neusaglašenosti sa rješenjem iz Zakona o zdravstvenoj zaštiti, a isto tako predloženo rješenje smanjuje broj mogućih davalaca usluga iz ove oblasti, te izostanak konkurencije koja je nužna

pogotovu kad se ima u vidu da su sanitarni pregledi obavezni, periodični i da se njihovo obavljanje plaća, a što je u suprotnosti sa Zakonom o konkurenciji.

Iz svih naprijed navedenih razloga kao rješenje predlažemo da se zakonom definiše sadržina odnosno da se konkretizuju zdravstveni pregledi koji prethode izdavanju sanitarne knjižice i da se njihovo vršenje opredijeli kao djelatnost mikrobioloških laboratorija bez obzira na oblik vlasništva.

Isto tako zbog činjenice da ti pregledi ne mogu ostati izvan lanca javnozdravstvene kontrole predlažemo da se zakonom ili podzakonskim aktima tim mikrobiološkim laboratorijama nametne obaveza stalnog izvještavanja o izvršenim pregledima nadležne epidemiološke službe.

Na ovaj način po mišljenju MB Laboratorije Herceg Novi bili bi otklonjeni nedostaci u Predlogu zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, na koje ukazuje u dostavljenim primjedbama, sugestijama i mišljenju”.

Mišljenje

Primjedbe, i predlog se ne prihvataju.

Obrazloženje

Nema utemeljenja tvrdnja MB Laboratorije iz Herceg Novog, da Zakon o zdravstvenoj i zaštiti i Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti nijesu međusobno usaglašeni. Naprotiv. Navedenim zakonima uređuje se zdravstvena zaštita stanovništva, i društvena bruga za zdravlje građana. Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, između ostalog, propisane su prioritete mjere zdravstvene zaštite među kojima su i sprječavanje, pravovremeno otkrivanje, liječenje i suzbijanje zaraznih bolesti. Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti je poseban zakon, kojim se bliže uređuje zaštita stanovništava od zaraznih bolesti i postiže najviši mogući stepen zaštite stanovništva od zaraznih bolesti organizovanim i sveukupnim djelovanjem društva, u cilju sprječavanja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti.

Koncept ovog Zakona kao primarni cilj ima praćenje zaraznih bolesti, utvrđivanje i praćenje mjera zaštite od zaraznih bolesti, izvršavanje obaveza svih subjekata u oblasti zdravstva i ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu vezano za zarazne bolesti. Zakonom su propisane opšte, posebne, vanredne i druge mjere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti.

Tvrdnja MB Laboratorije da su Zakon o zdravstvenoj zaštiti i Nacrt zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti konkurencije je neosnovana. Naime, odredbama člana 3 Zakona o zaštiti konkurencije (“Službeni list Crne Gore”, broj 44/2012) propisano je, da se ovaj zakon primjenjuje na pravna i fizička lica koja obavljaju privrednu djelatnost i učestvuju u proizvodnji i prometu roba, odnosno usluga na teritoriji Crne Gore. Zdravstvene ustanove čija je osnovna djelatnost zaštita javnog zdravlja, a čiji je osnivač država nijesu privredna društva u smislu profitnih organizacija, koje prepoznaje Zakon o zaštiti konkurencije.

Predmetna zakonska rješenja nalaze se u sferi zaštite javnog zdravlja u Crnoj Gori, što podrazumijeva javni interes za regulisanje uslova zaštite zdravlja stanovništva.

Zaštita javnog zdravlja i zaštita tržišne konkurencije ne moraju uvijek biti komplementarne, i u ovom slučaju prioritet mora imati zaštita javnog zdravlja.

Zdravstvene ustanove kojima je zakonom povjereno obavljanje javne zdravstvene djelatnosti nisu profitne organizacije, nego su to, naprotiv, neprofitne ustanove koje se osnivaju i svoju djelatnost obavljaju u skladu sa propisima kojima se reguliše zaštita javnog zdravlja, a posljedice eventualnog odstupanja od tog principa i načina obavljanja javno-

zdravstvene djelatnosti mogu biti izuzetno teške i manifestovati se u formi epidemija, sa nesagledivim posljedicama.

Nema prepreke da se u privatnim zdravstvenim ustanovama obavlja mikrobiološki pregled, ali se taj pregled ne može poistovjetiti sa obaveznim sanitarnim pregledom.

Nesporno je da, specijalista epidemiolog svoju ocjenu donosi dijelom i na osnovu mikrobioloških nalaza, ali ovdje se radi o tome da, mikrobiološki nalaz nije sanitarni pregled, nego samo njegov jedan dio, i suština je u tome da, obavezni sanitarni i zdravstveni pregled lica pod sanitarnim nadzorom predstavlja javno zdravstvenu djelatnost.

Obavljanje zdravstvenih pregleda, odnosno sanitarnih pregleda radi zaštite zaposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, saglasno propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i drugi obavezni zdravstveni pregledi su osnovna javnozdravstvena mjera, koja ima za cilj suzbijanje i sprječavanje širenja zaraznih bolesti, a indikacije za obavljanje sanitarnih pregleda postavljaju samo i isključivo doktori specijaliste – epidemiolozi, s obzirom da se pregled vrši u cilju zaštite stanovništva od zaraznih oboljenja, a ne doktori specijalisti – mikrobiolozi, koji su samo dio tima koji obavlja laboratorijske mikrobiološke pretrage.

Sanitarni pregledi, odnosno zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlenim i drugim licima, sa aspekta zaštite javnog zdravlja stanovništva, a posebno sa aspekta sprječavanja nastanka i suzbijanja širenja zaraznih bolesti propisani kao posebna mjera zaštite stanovništva od zaraznih bolesti, ne mogu biti predmetom privatne zdravstvene prakse.

Navodi da je članom 11 Zakona o zdravstvenoj zaštiti posebno promovisana jednakost državnih i privatnih zdravstvenih ustanova u pružanju usluga građanima, i da u ostvarivanju zdravstvene zaštite građanin ima pravo na jednakost u cjelokupnom tretmanu prilikom ostvarivanja zdravstvene zaštite, nesporni su. Ali, odredbama navedenog člana, utvrđena su prava pacijenta, a način ostvarivanja tih prava uređen je posebnim zakonom, i ne može se vezivati za obavezni sanitarni i zdravstveni pregled, s razloga što je obavezni sanitarni pregled posebna mjera zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

Mikrobiološka laboratorija kao zdravstvena ustanova, vrši mikrobiološku dijagnostiku, čiji rezultati služe kao pomoćno dijagnostičko sredstvo u utvrđivanju bolesti, a epidemiološka služba pruža zdravstvenu zaštitu. U sistemu zdravstva, kao dijagnostički centar mikrobiološka laboratorija može biti na svim nivoima zdravstvene zaštite, upravo zato što su ti rezultati pomoćno dijagnostičko sredstvo u otkrivanju bolesti. Tako, mikrobiološke laboratorije su organizovane u svim opštim bolnicama i Kliničkom Centru Crne Gore i nijedna od ovih laboratorija ne obavlja obavezan zdravstveni pregled zaposlenih.

Sugestije MB Laboratorije iz Herceg Novog da se zakonom definiše sadržina odnosno da se konkretizuju zdravstveni pregledi koji prethode izdavanju sanitarne knjižice i da se njihovo vršenje opredijeli kao djelatnost mikrobioloških laboratorija bez obzira na oblik vlasništva, predočavamo da je Nacrtom zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti (član 32 stav 4) stvoren pravni osnov za donošenje podzakonskog akta kojim će se bliže propisati vrste obaveznih i preporučenih zdravstvenih pregleda, koji se moraju sprovesti, prije izdavanja sanitarne knjižice, i kojima podliježu određena lica prepoznata ovim zakonom, kao i uslove, rokove i način sprovođenja tih pregleda i izvještavanja.

Prepoznajući javni interes, cijeneći uporedna iskustva zemalja u okruženju kao i zemalja unutar Evropske unije kod kojih se obavezni sanitarni pregledi vrše u nadležnim zavodima i institutima za javno zdravlje, predlagač zakona ostaje pri stavu da, obavezne sanitarne preglede treba da obavljaju zdravstvene ustanove čiji je osnivač država, i koje u svom sastavu imaju epidemiološku službu.

2) G-đa Dejana Stanić dostavila je mišljenje i primjedbe sljedeće sadržine:

U svom obraćanju navodi da je majka troje djece. Svi su vakcinisani. Prestala je sa vakcinisanjem svoje djece kada je primijetila promjene kod sina posle vakcinacije. Navodi da njen sin ima razvojnu disfaziju sa elementima autizma. Takođe, navodi da je rođen zdrav. Nadalje, ističe da ne razumije zašto se donosi ovaj zakon i želi da joj se da odgovor na dva pitanja i to:

1. „Zbog čega doktor neće da potpiše garanciju da dijete neće oboleti posle vakcine?;
2. Zašto su nevakcinisana djeca opasnost za vakcinisanu ako ih vakcina štiti?;

Takođe, navodi da su njena djeca preležala boginje a protiv istih su vakcinisana, i da vakcina nije spriječila bolest, niti je ublažila simptome. Takođe, u svom obraćanju navodi da danas ima dokaza o štetnosti vakcina i da ne vidi nikakvu koris od ovog zakona. Samo ce se roditelji pomamiti.

Mišljenje

Primjedbe se ne prihvataju.

Obrazloženje

Oblast zaštite stanovništva od zaraznih bolesti uređena je Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („Službeni list RCG“, br.32/2005, „Službeni list CG“, br.14/2010 i 32/2012). Imajući u vidu da je došlo do razvoja zdravstvene zaštite, kao i potrebe za sprovođenjem i usklađivanjem nacionalnog zakonodavstva sa evropskim propisima, odnosno sa Međunarodnim zdravstvenim pravilnikom, drugim međunarodnim aktima i preporukama Svjetske zdravstvene organizacije i Evropske unije, pristupilo se izradi novog zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti se postiže najviši mogući stepen zaštite stanovništva od zaraznih bolesti organizovanim i sveukupnim djelovanjem društva, u cilju sprječavanja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti. Takođe, vrši se uspješnija i pravovremena saradnja sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom i Evropskim centrom za kontrolu bolesti, u cilju sprječavanja i suzbijanja bolesti na globalnom nivou.

Koncept ovog Zakona kao primarni cilj ima praćenje zaraznih bolesti, utvrđivanje i praćenje mjera zaštite od zaraznih bolesti, izvršavanje obaveza svih subjekata u oblasti zdravstva i ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu vezano za zarazne bolesti. Ovim zakonom obezbjeđuje se visok nivo zaštite života i zdravlja ljudi, sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, kao i njihovo odstranjivanje i iskorenjivanje. Zakonom su propisane opšte, posebne, vanredne i druge mjere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti. Takođe, ovim zakonom su propisane, odnosno usklađene sa propisima EU pored već postojećih mjera i sljedeće mjere: „rano otkrivanje izvora, rezervoara i puteva prenošenja zaraze“, i druga pitanja od značaja za ovu oblast.

Mišljenje

Na pitanje: 1. „Zbog čega doktor neće da potpiše garanciju da dijete neće oboleti posle vakcine?“

Posebno naglašavamo da, doktori medicine nigdje u svijetu ne potpisuju garanciju da neko neće oboljeti poslije davanja bilo kojeg lijeka, pa ni poslije davanja vakcina. Dužnost doktora medicine je da, utvrdi da li eventualno postoje kontraindikacije za primjenu vakcina i da upozna lice koje se vakciniše ili roditelja djeteta koje se vakciniše na moguće neželjene reakcije kao i da ga posavjetuje kako da u takvim situacijama postupi. Inače, doktori medicine

ne prave lijekove /vaccine već farmaceutska industrija i ona je dužna da u uputstvu za primjenu lijeka naznači indikacije, kontraindikacije i moguće neželjene reakcije a na doktorima medicine je da lijekove/vaccine primjenjuju u skladu sa pravilima struke.

Mišljenje

Na pitanje: 2. „Zasto su nevakcinisana djeca opasnost za vakcinisanu ako ih vakcina štiti?”

Nijedan lijek pa ni vakcina nijesu djelotvorni (ne štite) 100%. Zbog toga je neophodno da najveći broj lica u kolektivu bude vakcinisan kako bi se stvorio dobar kolektivni imunitet koji ne dozvoljava značajnu cirkulaciju uzročnika u kolektivu. Na taj način smanjuje se rizik za obolijevanje lica koja zbog medicinskih razloga (kontraindikacija) nijesu mogla biti vakcinisana kao i jednog manjeg broja lica koja su vakcinisana ali ipak nijesu razvila zaštitu. Znači, kolektivni imunitet može da zaštiti indirektno i neotporna lica ako takvih lica nema puno pa ne utiču značajno na snagu kolektivnog imuniteta. Međutim, ako je u kolektivu mnogo nevakcinisanih lica onda uzročnici bolesti, koje obično takva lica i unesu u kolektiv, lako cirkulišu i inficiraju sve one koji nijesu otporni izazivajući manje ili veće epidemije.

Mišljenje

Na dilemu: “Takodje da navedem da su moja djeca preležala boginje a protiv istih su vakcinisana, niti je vakcina spriječila bolest, niti je ublažila simptome. Danas toliko dokaza ima o štetnosti vakcina i ne vidim nikakvu korist od ovog zakona. Samo će se roditelji pomamiti”.

Što se tiče podatka da su djeca preležala boginje iako su vakcinisana, iako nije precizirano koju vrstu boginja su Vaša djeca preležala, najvjerovatnije se radi o tzv. ovčijim boginjama protiv kojih se u našoj zemlji kao i u većini država Evrope ne sprovodi vakcinacija i zato ljudi od njih i danas masovno obolijevaju, baš kao i u ranija vremena kada smo kao društvo imali značajno niži životni standard i živjeli u značajno lošijim sanitarno-higijenskim uslovima.

Vaccine mogu da izazovu pojedine neželjene reakcije, koje su najčešće blagog i prolaznog karaktera. Vaccine veoma rijetko mogu da izazovu i ozbiljnije neželjene reakcije ali daleko rjeđe od komplikacija koje izazivaju prirodnim putem preležane zarazne bolesti. Stoga je odnos koristi koju pružaju vaccine kako pojedincima tako i cijelom društvu daleko veći od štete uslovljene mogućim rijetkim ozbiljnim neželjenim reakcijama nakon primjene vakcina (to je i razlog zašto se vakcinacija sprovodi u cijelom svijetu).

Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, a u skladu sa Ustavom Crne Gore, propisano je da, svako ima pravo na zaštitu od zaraznih bolest, kao i obavezu da štiti svoje zdravlje i zdravlje drugih ljudi.

Predlagač nije prihvatio dostavljene primjedbe, predloge i sugestije, i uz određene pravno-tehničke dorade pripremio je Nacrt zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

*Ministar,
Prof.dr Budimir Šegrt*